

Ons nummer: O23.001843

Informatie raad/mededeling college

Onderwerp	Update Pilot Leve de vereniging - Onderweis yn Súdwest
Commissie	Boarger en Mienskip
Collegebesluit d.d.	19 september 2023
Portefeuillehouder	Bauke Dam
Team	Cultuur en Sport
Adviseur	Jildou Oosterhof en Antoinette Posthuma

Reden informatieverstrekking actieve informatie van het college

Collegebesluit

- kennis te nemen van de voortgang pilot Leve de Vereniging;
- de raad hierover actief te informeren aan de hand van het format 'Informatie raad'

Toelichting/achtergrond

Er ligt in Fryslân een gezamenlijke opgave om het brede verenigingsleven toekomstbestendig te maken en bruisend en actief te houden. Verenigingen vormen een belangrijke bouwsteen als het gaat om de leefbaarheid in dorpen en steden. Veel inwoners van Fryslân zijn in haar of zijn vrije tijd actief in het verenigingsleven. In Súdwest-Fryslân zijn van oudsher veel verenigingen. Inwoners ontmoeten elkaar en maken plezier. Het instandhouden van voorzieningen en verenigingen is een uitdaging.

Deze actieve informatie volgt op eerdere actieve informatie over de proeftuin Leve de vereniging - Onderweis yn Súdwest (O22.000345). Op 1 maart 2022 heeft het college ingestemd met deelname aan de proeftuin Leve de vereniging, een initiatief van Doarpswurk, Keunswurk en Sport Fryslân. De proeftuin richt zich op de gezamenlijke opgave om het verenigingsleven toekomstbestendig te maken en is in samenwerking met de provincie Fryslân en gemeente Súdwest-Fryslân tot stand gekomen. De gemeente draagt hier, net als Provincie Fryslân, financieel aan bij (€ 51.000,-). De proeftuin is in juni 2022 in Súdwest-Fryslân gestart. In mei 2023 is de naam van het project veranderd in Pilot Leve de vereniging- Onderweis yn Súdwest. De resultaten van de pilot worden provinciaal uitgerold.

Doel pilot

Het doel van deze pilot is om op basis van een integrale aanpak nieuwe manieren te onderzoeken, te ontdekken en te ontwikkelen voor het creëren van een toekomstbestendig en vitaal verenigingsleven. Hierbij is er ook aandacht voor de vrijwilligers, die een zeer belangrijke bijdrage leveren aan een sterk verenigde mienskip. Tevens wordt onderzocht hoe jongeren meer betrokken kunnen worden bij verenigingen. Gezamenlijk met verenigingen en andere partijen, zoals dorpsbelangen, wordt gekeken naar wat daadwerkelijk de opgaven zijn en wat dé vereniging van de toekomst is. Daarnaast wordt er gekeken naar hoe dit zich verhoudt tot ontmoetingsplaatsen, informele vormen van verenigingen en andere voorzieningen.

Start pilot

In juni 2022 is de pilot voortvarend gestart met drie Verenigingsdiners in de regio's Stavoren, Hindeloopen, Koudum, Warns en Molkwerum, de Fjouwer Doarpen (Itens, Rien, Hinnaard en Lytsewierrum) en Workum. Binnen deze regio's zijn alle verenigingen uitgenodigd om elkaar te ontmoeten. Tijdens het diner werden kansen en ontwikkelingen voor verenigingen besproken en mogelijke samenwerkingen ontdekt. De reacties waren erg positief en er is bruikbare input opgehaald.

On hold

In de winterperiode (2022/2023) is besloten om de pilot 'on hold' te zetten. Het vervolgproces bleek moeilijk van de grond te komen. De verenigingen hadden op dat moment hun handen vol aan het oplossen van acute problemen, zoals de hoge energiekosten. Dit werd ook zichtbaar in de vele

hulpverzoeken die binnenkwamen bij de drie partners en de gemeente. Dit alles kwam bovenop de herstelperiode van corona die bij veel verenigingen nog altijd actueel bleek. Het bleek lastig verenigingen enthousiast te krijgen/houden voor deze pilot. Ook gelet op het feit dat het allemaal vrijwilligers zijn. Er kwam in deze periode veel op deze vrijwilligers af.

Vervolg

Deze pilot is een experiment als het gaat om de methode, die tussentijds kan worden gewijzigd of aangescherpt. Dit heeft dan ook geleid tot een nieuwe aanpak 2.0. Een verandering was nodig, omdat de gezamenlijke opgave er nog steeds is. Nu, een half jaar later, is er meer ruimte bij verenigingen, vrijwilligers en dorpsbelangen om over de toekomstbestendigheid van verenigingen na te denken. Het is nu mogelijk daadwerkelijk resultaten te kunnen behalen. Het heeft er wel toe geleid de pilot een langere doorlooptijd heeft.

Aanpak 2.0

Afgelopen voorjaar heeft de pilot een doorstart gemaakt. Er zijn een aantal nieuwe ontwikkelingen. Begin juli is een extra Verenigingsdiner georganiseerd in De Lege Geaen. Dit gebied wordt samengevoegd met de Fjouwer Doarpen. Hiermee is de scope van de pilot uitgebreid en is er extra input opgehaald voor het vervolg. De pilot volgt nu twee sporen. Het eerste spoor richt zich op de jongeren en de vraag hoe zij zich willen verenigen. Het tweede spoor richt zich op de verenigingen en de toekomstbestendigheid daarvan, waarbij per regio verschillende onderzoeken of acties worden uitgezet. Op deze manier ontstaan nieuwe samenwerkingsverbanden en netwerken in dorpen, steden en wijken. Daarnaast is het doel om de bewustwording van de maatschappelijke waarde van verenigingen en ontmoetingsplaatsen te bevorderen. Meer mensen verbinden en meer mensen 'in beweging'.

Spoor 1 Jongeren

De jongeren worden op een aantal manieren benaderd:

1. Onderzoek 'Wat is voor jou de vereniging van de toekomst?' door twee projectgroepen op het Bogerman College (afgerond in mei 2023)
2. Gesprekken met leerlingen Middelbaar Onderwijs RSG, Bogerman College Koudum en het Marne College. (september/oktober 2023)
3. Gesprek met de Kinderraad (26 september 2023)

Spoor 2 Verenigingen

De volgende onderdelen worden voorbereid:

1. Regio Koudum: Tot stand brengen van samenwerking tussen verenigingen onderling en onderzoeken hoe dit te faciliteren. Het vervolgoverleg hierover met de verenigingen staat gepland voor 19 september 2023.
2. Regio Workum: Onderzoek facilitering van anders georganiseerden (informele vormen van verenigingen). Het vervolgoverleg hierover met de verenigingen staat gepland voor 18 september.
3. Regio de Fjouwer Doarpen/ De Lege Geaen: Introductie van een 'Probeerpas van € 100,-'. Jongeren tot en met 12 jaar ontvangen een pas voor deelname aan sport- of culturele activiteiten in de gemeente. Het effect van zo'n pas wordt onderzocht. Gaan jongeren dan wel sporten of naar een culturele activiteit?

Einde pilot

De looptijd van de pilot is verlengd naar december 2023. Begin 2024 wordt de pilot afgerond en kunnen we starten met de evaluatie. De opbrengsten, methodiek en aanpak worden onderzocht, geëvalueerd en bij succes breed verspreid in de gemeente. Het wordt zo ontwikkeld dat het goed overdraagbaar is aan andere dorpen en gemeenschappen. De resultaten worden uiteindelijk ook beschikbaar gesteld voor andere regio's in de provincie.

De opgave van toekomstbestendige verenigingen en ontmoetingsplaatsen, beperkt zich niet tot één beleidsveld. De diverse resultaten leveren de gemeente input voor verschillende beleidsdomeinen en de daarbij horende opgaves.